

**Rozliczenia związane
ze spadkiem. Powołanie
do spadku, zachowek,
odpowiedzialność za długi
spadkowe, dział spadku.
Komentarz praktyczny
z orzecnictwem.
Wzory pism procesowych
Wydanie 5.**

Spis treści

Przedmowa	XI
Wykaz skrótów	XIII
Wykaz literatury	XVII
Część I. Komentarz praktyczny z orzecnictwem	1
Rozdział 1. Artykuł 961 KC – rozrządzenie poszczególnymi przedmiotami jako powołanie do spadku. Reguły interpretacyjne zawarte w art. 961 KC	7
1. Zagadnienia wstępne	7
2. Charakter prawny art. 961 KC	10
3. Wykładnia woli spadkodawcy	11
4. Wątpliwości przy interpretacji woli spadkodawcy	16
5. Zapis windykacyjny w kontekście art. 961 KC	28
6. Pojęcie przedmiotów majątkowych	35
7. Wyczerpywanie przez rozrządzenia testamentowe prawie całego spadku	36
8. Wyczerpanie prawie całego spadku – stosunek wartości majątku rozporządzonego i pozostałego	39
9. Chwila właściwa dla oceny czy dyspozycje wyczerpały prawie cały spadek	46
10. Subiektywna lub obiektywna ocena wartości przedmiotów majątkowych	55
11. Rozbieżność między świadomością spadkodawcy na temat stanu jego majątku a jego rzeczywistym majątkiem	57
12. Stan majątku z chwili sporządzania testamentu czy z chwili otwarcia spadku	57
13. Obliczanie udziałów spadkobierców	69
14. Artykuł 961 KC a dział spadku	77
15. Przegląd orzecnictwa	81

Rozdział 2. Zachowek	93
1. Charakter prawny zachowku	93
2. Funkcje zachowku	95
3. Krąg osób uprawnionych do zachowku	98
4. Osoby wyłączone z zachowku	101
5. Wysokość zachowku – 1/2 czy 2/3?	103
5.1. Uwagi wstępne	103
5.2. Pojęcie trwałej niezdolności do pracy	104
5.3. Małoletniość	109
6. Modyfikacja roszczenia o zachowek przez sąd	110
6.1. Nowy przepis art. 997 ¹ KC	110
6.2. Dotychczasowa regulacja	111
6.3. Nowa regulacja	112
6.4. Zastosowanie art. 5 KC do roszczenia o zachowek ...	120
6.5. Konsekwencje ustania okoliczności uzasadniających obniżenie wysokości zachowku	127
7. Sytuacje, w których należy się zachowek	136
8. Testament negatywny	144
9. Obliczanie wysokości zachowku	148
9.1. Uwagi ogólne	148
9.2. Kontrowersje związane z art. 992 KC	151
9.3. Obliczanie wartości spadku oraz substratu zachowku	155
9.3.1. Skład spadku – aktywa	155
9.3.2. Nieruchomości	156
9.3.3. Prawa rzeczowe ograniczone	162
9.3.4. Inne składniki spadku – posiadanie	163
9.3.5. Wierzytelności	167
9.4. Skład spadku – pasywa (długi spadkowe)	168
9.5. Zobowiązania podatkowe	173
9.6. Stan spadku i ustalenie jego wartości w celu obliczenia zachowku	177
9.7. Chwila ustalenia cen na potrzeby określenia substratu zachowku	180
9.8. Doliczenie do spadku darowizn i zapisów windykacyjnych	186
9.9. Doliczenie do spadku funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej oraz mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	202

9.9.1. Zagadnienia ogólne	202
9.9.2. Doliczanie funduszu założycielskiego	203
9.9.3. Doliczanie mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	204
9.9.4. Ograniczenie w zaliczaniu funduszu założycielskiego i mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	205
10. Zaliczanie na rzecz należnego zachowku	207
10.1. Zagadnienia ogólne	207
10.2. Wartość darowizn i zapisów windykacyjnych przyjęta do rozliczenia	209
10.3. Świadczenia na rzecz beneficjenta	209
10.4. Mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	213
11. Odsetki	214
12. Umowa o zrzeczenie się prawa do zachowku	216
13. Przegląd orzecznictwa	220
Rozdział 3. Odpowiedzialność za długi spadkowe	241
1. Zagadnienia wstępne	241
2. Pojęcie długu	242
2.1. Dług a odpowiedzialność	242
2.2. Pojęcie długów spadkowych	244
2.3. Rodzaje długów spadkowych	244
3. Odpowiedzialność za długi spadkowe do chwili przyjęcia spadku	246
3.1. Zagadnienia wstępne	246
3.2. Czynności w ramach zarządu nad spadkiem dokonane przez spadkobiercę przed odrzuceniem przez niego spadku	247
3.3. Odpowiedzialność ograniczona do określonej masy majątkowej	249
3.4. Egzekucja wyłącznie ze spadku – art. 836 KPC	250
3.5. Odpowiedzialność osobista spadkobiercy	251
3.6. Odpowiedzialność spadkobiercy ograniczona składem spadku	251
3.7. Realizacja roszczeń wobec masy spadkowej	252
3.8. Odrzucenie spadku	254
3.9. Żądanie uznania odrzucenia spadku za bezskuteczne	256

4. Odpowiedzialność za długi spadkowe po przyjęciu spadku	259
4.1. Podstawy odpowiedzialności za długi spadkowe w razie przyjęcia spadku wprost	259
4.2. Termin na odrzucenie spadku	261
4.3. Uchylenie się od skutków oświadczenia woli przy fikcji prawnej przyjęcia spadku wprost po upływie terminu	265
4.4. Zmiana sytuacji spadkobiercy po przyjęciu spadku (po upływie terminu do przyjęcia spadku)	277
4.5. Odpowiedzialność rzeczowa spadkobiercy	277
4.6. Odpowiedzialność za długi spadkowe a kwestie majątkowe małżeńskie	280
4.7. Wnioski	281
5. Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza	282
5.1. Podstawy odpowiedzialności za długi spadkowe w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza	282
5.2. Postępowanie egzekucyjne w przypadku ograniczenia odpowiedzialności (art. 319 KPC)	283
5.2.1. Ograniczenie odpowiedzialności w przypadku przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza	283
5.2.2. Spadek bez aktywów	289
5.2.3. Powództwo przeciwegzekucyjne w przypadku ograniczenia odpowiedzialności w tytule egzekucyjnym lub wykonawczym	291
6. Odpowiedzialność współspadkobierców. Rozliczenia pomiędzy spadkobiercami	293
7. Spis inwentarza i wykaz inwentarza	296
7.1. Uwagi ogólne	296
7.2. Spis inwentarza	299
7.2.1. Spis inwentarza – uwagi ogólne	299
7.2.2. Ogłoszenie o wydaniu postanowienia o sporządzeniu spisu inwentarza	300
7.2.3. Tryb sporządzania spisu inwentarza	301
7.3. Wykaz inwentarza	304
7.3.1. Uwagi ogólne	304
7.3.2. Zawartość wykazu inwentarza	309

8. Jak sporządzić wykaz inwentarza	311
8.1. Dane dotyczące przedmiotów majątkowych należących do spadku oraz zapisów windykacyjnych z podaniem ich wartości według stanu i cen z chwili otwarcia spadku	311
8.2. Dane dotyczące długów spadkowych oraz ich wysokość	313
8.3. Porównanie wykazu inwentarza do innych podobnych deklaracji związanych ze stanem majątku	314
8.4. Ogłoszenie o złożeniu wykazu inwentarza	317
8.5. Udostępnianie wykazu inwentarza	318
8.6. Skutki niesporządzenia wykazu inwentarza	320
8.7. Ograniczenie odpowiedzialności spadkobiercy	321
8.8. Konflikt wykazów inwentarza	322
8.9. Konflikt między spisem inwentarza a wykazem	323
9. Błędy w spisie i wykazie inwentarza, nierzetelny spis i wykaz inwentarza	324
9.1. Odpowiedzialność za nierzetelny spis inwentarza i wykaz inwentarza	324
9.2. Długi niepewne (sporne)	329
9.3. Wymóg należytej staranności w ustalaniu składu spadku	331
10. Likwidacja majątku spadkowego	334
11. Odpowiedzialność od chwili działu spadku	346
12. Odpowiedzialność za długi spadkowe w szczególnych przypadkach	351
12.1. Zachówek	351
12.2. Zapisy zwykłe i polecenia	352
12.3. Zmniejszenie zapisów i poleceń z tytułu uprawnienia do zachowku	353
12.4. Odpowiedzialność spadkobiercy, gdy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne	354
12.5. Odpowiedzialność za „inne obowiązki” – art. 922 § 3 KC	357
12.6. Odpowiedzialność zapisobiercy windykacyjnego za długi spadkowe	359
12.6.1. Uwagi ogólne	359
12.6.2. Odpowiedzialność do przyjęcia spadku	360

12.6.3. Odpowiedzialność od przyjęcia spadku do działu spadku	360
12.6.4. Przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne – konsekwencje zapisu windykacyjnego	361
12.6.5. Odpowiedzialność po dziale spadku	362
12.6.6. Ochrona zapisobiercy windykacyjnego przed nadmierną odpowiedzialnością	362
13. Przegląd orzecznictwa	363
Rozdział 4. Rozliczenia związane z działem spadku	373
1. Zaliczanie na schedę spadkową	373
1.1. Uwagi ogólne	373
1.2. Literatura przedmiotu	374
1.3. Prymat podziału fizycznego rzeczy	376
1.4. Umowny dział spadku	377
1.4.1. Uwagi ogólne	377
1.4.2. Forma umowy o dział spadku	377
1.5. Strony umowy o dział spadku	378
1.5.1. Uwagi ogólne	378
1.5.2. Treść umowy o dział spadku	379
1.5.3. Dysproporcja wartości	380
1.5.4. Umowa o częściowy lub całkowity dział spadku	382
2. Ustalanie składu i wartości spadku (postępowanie sądowe)	386
2.1. Uwagi ogólne	386
2.2. Zasada surogacji	387
2.3. Wartość spadku podlegającego podziałowi	389
3. Nieruchomości rolne	396
3.1. Uwagi ogólne	396
3.2. Pojęcie nieruchomości rolnej	399
3.3. Pojęcie nabycia nieruchomości rolnej	401
3.4. Ograniczenia w nabywaniu nieruchomości rolnych niemające zastosowania przy dziale spadku	401
3.5. Osoba bliska – pojęcie i stosunek do kręgu dziedziczenia	402
3.6. Wyłączenia z obowiązków związanych z nabyciem nieruchomości rolnej	403
3.7. Prawo nabycia	408
3.8. Udziały lub akcje spółek będących właścicielami nieruchomości rolnych	410

4. Gospodarstwo rolne	411
4.1. Uwagi ogólne	411
4.2. Przeprowadzenie podziału gospodarstwa rolnego	412
4.3. Artykuł 216 KC	415
5. Inne rozliczenia przy dziale spadku	421
5.1. Długi w dziale spadku	421
5.2. Zapisy i inne roszczenia a dział spadku	425
6. Zaliczanie darowizn i zapisów windykacyjnych na schedę spadkową	433
6.1. Uwagi ogólne	433
6.2. Tryb – sądowy i umowny	441
6.3. Krąg osób obowiązanych do zaliczenia darowizn i zapisów windykacyjnych	442
6.4. Kompetencje spadkobiercy do modyfikacji obowiązku zaliczenia darowizn i zapisów windykacyjnych na schedę spadkową	444
6.5. Darowizny podlegające zaliczeniu	448
6.6. Niezaliczenie na schedę spadkową wartości gospodarstwa rolnego przekazanego spadkobiercy w drodze umowy	449
6.7. Zaliczanie zapisów windykacyjnych	456
6.8. Koszty wychowania i wykształcenia podlegające zaliczeniu na schedę spadkową	456
7. Wyłączenia z zaliczenia na schedę spadkową	457
7.1. Darowizny drobne	457
7.2. Darowizna od innej osoby niż spadkodawca	457
7.3. Dyspozycja wkładem oszczędnościowym na wypadek śmierci	458
7.4. Zapis zwykły	460
7.5. Umowa dożywocia	460
7.6. Pomoc rodzinna	461
7.7. Świadczenie od fundacji rodzinnej	462
8. Tryb przeprowadzania zaliczenia na schedę spadkową	462
9. Wycena przedmiotu darowizny i zapisu windykacyjnego	463
9.1. Uwagi ogólne	463
9.2. Zapisy windykacyjne	469
10. Przegląd orzecznictwa	475

Część II. Wzory pism procesowych	491
1. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku z ustawy	493
2. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku z testamentu z zastosowaniem reguły interpretacyjnej z art. 961 KC	496
3. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku z testamentu	500
4. Pozew o zachówek	502
5. Wniosek o przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu spadku	506
6. Wniosek o sporządzenie spisu inwentarza	508
7. Wykaz inwentarza	510
8. Wniosek o dział spadku	514
9. Umowa o dział spadku	517

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl